

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De baptismo ioannis et p[ri]ncipio sexte etat[is] ca. xxx.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Euangelica

annū agente. Quidā tū. lviij. tū annos regni eius ponit. Alij. lviij. dimidū annū z dies q̄ secuti sunt p̄ anno ponētes. **V**ortuus est autē ano vīte sue. lxxvij. apud aptellā ciuitatem campanie. gloriat̄ se vrbē marmoreā relinquerē. quā latericā inuenerat. et sepulchrum est in martio campo.

De tyberio impatore et valerio pcurator re iudee.

Capitulum. **XXVII.**

Accessit ei ter

Ilius impator tyberij nero. vxoris eius inlic filij. q̄ valerij gracij. pcuratorē misit in iudeā. q̄ questū putās pietatē palā vendebat sacerdotij principatus. **Q**ui amouēs annā hīsmaelē pōrtificē designauit. Sed et hūc nō multo post ad hīcēs eleazar anne fillū surrogauit. Post annū et hūc arceus symonē instituit. s̄z post annū iostipū q̄ et caiphas apposuit. **T**ū post annos. xij. reliquēs iudeā romā reuerūs ē. **C**ur? successio: missus ē a tyberio pōrt? pilat? sub q̄ herodes in honore tyberij tyberiadē edificauit.

De odio iudeoz in pontū pilatū.

Capitulum. **XXVIII.**

Is temporibus

Ityberius multos reges ad se vocatos nō remisit. Inter q̄s etiā archeus cappadocē retinēs: regnū eū in puinctā vertit. et mazachā caput regni cesarēā noiauit. **S**ane pilat? hierlīm veniens et statuas cesaris q̄ et signis militaribz inerat secuz de frēs ignoz. iūto iudeis eas in ciuitate cōstituit. cesarēaq̄ redijt. **C**ū autē plurimū d̄ hierosolymitis ad eū deicēdissent supplicantes de signis amouēdīs. **N**ā ob legē iudeoz q̄ p̄cesserāt iudee pcuratores sine signis vrbē igre: di p̄sueuerāt. sedit p̄ tribunali pilat? milites q̄ armatos circūponēs: mortē eis minabantur si nō q̄cūssent. **A**t illi mortē pot? eligēbant q̄ leges patrias. pphanarēt. **A**mmirās ergo pilat? constantiā iudeoz in legalibus institutis: auferri p̄cepit imagines. **I**terum pilatus hierosolymā venēs: vidēs q̄ vrbē aque p̄curia laborare aperuit gazophylatā templi. et ex opibz templo dicatis aque ductū cepit edificare suscipiēs in situ torrens qd̄ stadiorum duū milliū intervallo distabat. **J**udei vero acclamabant vt ab illo opere cessaret. **O**b hoc pilat? multos iudeo

rum occidit: plerosq̄ sanclauit. **I**ntermisus est autē opus qz iudei legationē accusatiōis in pilatū ad tyberij dixererūt.

Testimoniū iosephi de christo.

Capitulum. **XXIX.**

Hoc loco

Inter mendationē dñi iesu in hunc modum. **F**uit vero hīsdem temporibus iesus sapiēs vīr: si tū vīrū cum noiare fas est. **E**rat em̄ mirabilū effectoz opoz: et doctor eoz q̄ libenter q̄ v̄tura sunt audiūt. et multos quidē iudeoz: multos etiā ex gentibus sibi adiūxit. **C**hūs hīc erat. **H**ūc accusationē primoz nostre gētis cū pilat? in crucem agenduz esse decreuisset. nō deseruerūt eū hī q̄ ab initio dilexerāt eum. **A**pparuit em̄ hīs iterū viuis fm̄ q̄ diuinit? inspirati prophete vel hec vel alia de eo futura p̄dixerāt. **S**ed et i hōdiernū diē xpianoz q̄ ab ipso dicti sunt et nomē p̄sueuerat et genus.

De baptismo iohannis et principio sexte etatis.

Capitulum. **XXX.**

Anno quintode

Actimo imperij tyberij cesar? s̄bvaleriano z asiatico p̄sulibz. pcurate pontio pilato iudeā. tetrarcha galilee herode. philippo fr̄e ei? tetrarcha ituree z trachonitid? regiōis. z lysania abiline tetrarcha sub p̄ncipibz sacerdotū anna et caipha. factū est verbū dñi sup iohannem zacharie fillū in deserto. vt baptizans et p̄dicās solacium redemptiōis annūciaret. **E**t venit in omnes regionē iordanis baptizans baptismo p̄nie qz ad penitētā baptizandos monebat: z nō nisi quos penitētes videbat baptizabat. p̄dicans futurū baptisū in remissionē peccatorū p̄cut? assuefactione etiā baptizabat. **D**icebat em̄. **A**gite penitētiā: appropinquabit em̄ regnū celoz. **A**sq̄ ad hūc annū tyberij. xv. p̄putant ab adā anni q̄nq̄ millia. cc. xxv. fm̄. lxx. fm̄ hebraicā veritate quattuor millia. **A**nno vero tyberij. xvij. fuit annus iubileus. lxxij. **E**odē anno vidēt quidā sextā crucē hīc incepisse. **Q**uoz ratio hec est. qz sicut i hoc anno terminata est circūcisio z inchoauit baptisū: ita sexta etas incepit z q̄nta terminata est. **Q**uidā ab incarnationē dñi institūtā ei? ponūt hac rōne. quia sicut sub q̄nta etate generalis fiebat cōputatio anno a prima

C

olympiade tali vel tali ita sub secta dicitur an-
no ab incarnatione dñi tali vel tali. Alij a pas-
sione dñi eā inchoasse testant dicentes sextā
et septimā quiescētū simul incepisse In chro-
nica vero ab imperio tyberij inchoata legitur.
Utebatur autē iohannes cilio de pills ca-
meloz et zona pellicea. quodā locustarū ge-
nere esibili vesceretur. et melle siluestri Tunc
exibat ad eum omēs iudea et baptizabantur
in iordane. Videns autē multos phariseoz
et saduceoz venientes ad baptismum: di-
xit eis. Progenies viperaz: quis vobis de-
monstrabit fugere a ventura ira. Facite di-
gnos fructus penitētie. et ne dicatis patres
habem⁹ abraam. quia potest dñs de lapidi-
bus istis. id est de gentib⁹ significatis his la-
pidibus suscitare filios abrae. Digito autē
ostendebat eis iohannes. xij. lapides q̄s tunc
runt. xij. duces tribuū israel de medio iorda-
nis in aridā et toridē de arida in iordanem.
quoz acruus esset in testimoniu q̄ sicco pe-
de iordanē transierūt.

De tribus sectis iudeozum.

Capitulum. XXXI.

Rant aut tunc

e in iudea tres secte iudeoz a cō-
reliquoꝝ vita et opinione distā-
tes. pharisei. saducei. esset. Pharisei cultu
austero et victu p̄parco utebant. traditiōes
suas statuētes: q̄b⁹ traditiōes moysi deter-
minabāt. pitacta chartarū in fronte gerebāt:
et in sinistro brachio circūligata. q̄b⁹ decalo-
gus inscrip⁹ erat: q̄ dixerat dñs. h̄ habeb
q̄si q̄d appensum ante oculos tuos et in ma-
nu tua: et hec dicebant phylacteria. a phylaxe
q̄d est seruare et thoras q̄d legē sonat. Isti
etiā maiores simbras alijs ferentes spinas
eis alligabāt. q̄b⁹ p̄cti in deambulādo me-
mores mandatorū dei fierent. Hi vniuersa
do d̄putabāt. et marmene. i. fano. Agere q̄dē
q̄ iusta sunt vel negligere in arbitrio hominū
plurimū esse dicebāt. tñ in singulis ad tuua-
re marmenem. quā etiā ex morib⁹ superioꝝ
fieri putabāt. Prepositis iuis et maiorib⁹ na-
tu nūq̄ cōtrariū respondebāt: iudiciū dei eē
futurū dicētes omnē aīam incorruptā eē. sos-
las honorū animas in alia transire corpora
vsq̄ ad resurrectionē et iudiciū. Valoz autē
etnis retrudī carcerib⁹. Et quia a cōi hoīm
habitu diuisi: ideo pharisei dicebant Sa

duces marmenem negant deū inspectoꝝ
omniū esse dicentes in arbitrio hominū suū
esse vt bonū malū ve gerant. Animaz gene-
raliter vel supplicia negabant vel honores.
Nam et resurrectionē moꝝ: uoz futuraz ne-
gabant. animas moꝝ cū corporibus putā-
tes: nec angelos esse dicebant. Solos q̄ng⁹
libros moysi recipiebāt et his cōtenti erant.
Hi seueri nimis erant. nec etiā inter se socia-
les. Ob quā seueritatē saduceos. i. iustos se
nominabant. Esset fere omnib⁹ monastio-
cā agebāt vitā: nuptias fastidientes. non q̄
cōiugia et hominū successionē pertinendam
censerēt sed cauendā intemperantiā feminā-
rum. nullā eaz fidem viro seruare putātes.
habebāt omnia cōmunita: probro oleū dūce-
tes. squalozē de⁹ putabāt dummodo in ves-
te candida semp essent Nulla eis certa clui-
tas: sed in singulis domiciliā habebāt. ante
solis ortū nihil p̄phanum loquentes. solē ve-
oritur ozātes. post vsq̄ ad quintā horā ope-
rantes. loti corpore aquis: simul et cū silicio
edebant. iuramentoz habebāt pro perurio.
Secte sue neminē adhibentes nisi sub anni
probatione. Receptū autem secum post an-
num: duobus alijs annis moꝝ e⁹ p̄babāt
deprehensum in peccatis a se pellebant. vt
herbas moꝝ peccoz decerpēs vsq̄ ad obitū
peniteret. Cum etiā decē simul sederunt nū-
lus nouem inuitis locutus est. spuerēt me-
ditum: vel in dexteram partem sui vitantes.
Adeo sabbatū obseruabāt q̄ nec ea die ab-
uū purgabāt. Dolabrū ferebant lignum q̄
in loco secretissimo fodiebant terram ad ab-
uum purgandam. demissa veste se diligēt
cōtegentes ne splendori diurno als diuino
facerent iniuriā Ob id etiā statim foueā vt
implentes. viuēbāt longissime ob vic⁹ sim-
plicitatem. mortem p̄ iusticia immozalitate
iudicabant melioꝝ Animas vero omnes a
principio creatas p̄ tēporib⁹ icorporari. So-
nas erutas corporib⁹ yltra oceanum degere.
vbi sūt repozita eis p̄fruitio ad orientē. Ha-
lis p̄cellosa et hyberna loca delegātes. Erāt
in eis q̄ futura p̄dicerēt Quidā p̄ngib⁹ sed
moderate utebant. Nā si boies abstinentiū
arbitrarentur vel artarent a cōiugio: huma-
num genus deficeret.

Et iohannes cōfessus est se non esse d̄bitū.

Capitulum. XXXII.